

၈။ ဆောင်းပါးများ

ဆောင်းပါးအမှတ်စဉ် (၁)။ မြန်မာ့မွေးမြူရေးသုတေသနအတွက် မော်ကွန်းသစ်ဖွင့်လှစ်ခြင်း

မြန်မာနိုင်ငံတွင် မွေးမြူရေးလုပ်ငန်းများဆောင်ရွက်ရန်၊ ရေမြေအခြေခံကောင်းများစွာ တည်ရှိနေပြီး ထို့ပြင် စိုက်ပျိုးမွေးမြူရေးကို အဓိကထား၍ အသက်မွေးဝမ်းကြောင်းပြုသည့် ကျေးလက်နေပြည်သူသည် နိုင်ငံလူဦးရေ၏ (၇၀)ရာခိုင်နှုန်းကျော်ရှိနေသည်။ ထို့ကြောင့် နိုင်ငံတော် အနေဖြင့် နိုင်ငံဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေး ရည်ရွယ်ဆောင်ရွက်ရာတွင် မွေးမြူရေးကဏ္ဍကို ချန်လှပ်ထား၍ မရပေ။ သို့အတွက် မွေးမြူရေးကဏ္ဍဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေး ရည်ရွယ်ဆောင်ရွက်ရာတွင် နိုင်ငံ့စီးပွားရေး တိုးတက်မှုကို အထောက်အကူပြုစေနိုင်မည့် ကျေးလက်နေပြည်သူများ အကျိုးများစေမည့် မွေးမြူရေး လုပ်ငန်းများဆောင်ရွက်နိုင်ရန် မွေးမြူရေးသုတေသနလုပ်ငန်းများဖြင့် ဖော်ထုတ်ဆောင်ရွက်ရ မည်ဖြစ်သည်။

သို့ဖြစ်၍ ခေတ်မီဖွံ့ဖြိုးသောနည်းစနစ်များပေါ်ထွန်းလာစေရန် မြန်မာနိုင်ငံ၏ မွေးမြူရေး လုပ်ငန်းများ ခေတ်နှင့်အညီ ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်လာရန်နှင့် မွေးမြူရေးနှင့်ရေလုပ်ငန်းကဏ္ဍဆိုင်ရာ အထူးပြုသုတေသနလုပ်ငန်းများ ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်လာရန်တို့သည် အပြန်အလှန် ဆက်နွှယ်တည်မှီ နေသည့်အတွက် မွေးမြူရေးသမိုင်းတွင် ယခင်မရှိခဲ့သည့် မွေးမြူရေးဆိုင်ရာ သုတေသနလုပ်ငန်း များကို ခေတ်နှင့်အညီ တာဝန်ခံဆောင်ရွက်မည့် မွေးမြူရေးသုတေသနဦးစီးဌာနကို အသစ်ဖွဲ့စည်းကာ နိုင်ငံ့စီးပွား၊ ပြည်သူ့စီးပွားအတွက် အားစိုက်ဆောင်ရွက်သွားမည်ဖြစ်သည်။

မွေးမြူရေးသုတေသနဦးစီးဌာနကို စိုက်ပျိုးရေး၊ မွေးမြူရေးနှင့်ဆည်မြောင်းဝန်ကြီးဌာန ကြီးကြပ်မှုအောက်ရှိ ဦးစီးဌာန/တက္ကသိုလ်တို့မှ အရာထမ်း(၁၅)ဦး၊ အမှုထမ်း(၂၂)ဦး၊ စုစုပေါင်း ဝန်ထမ်း(၃၇)ဦးဖြင့် ပြည်ထောင်စုနယ်မြေ(နေပြည်တော်)၊ ဇေယျာသီရိမြို့နယ်၊ ရေဆင်း၌ ၂၀၂၂ ခုနှစ်၊ ဧပြီ ၁ ရက်တွင် အောင်မြင်စွာ ဖွင့်လှစ်ဖွဲ့စည်းထားပြီးဖြစ်သည်။

မွေးမြူရေးအထူးပြု သုတေသနဌာနတစ်ခုဖွင့်လှစ်လိုက်ခြင်းသည် မြန်မာနိုင်ငံ၏ မွေးမြူရေး နှင့် ရေလုပ်ငန်းကဏ္ဍ သုတေသနလုပ်ငန်းများ ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးအတွက် သမိုင်းစာမျက်နှာသစ် တစ်ခုဖွင့်လှစ်နိုင်ခဲ့ခြင်းပင်ဖြစ်သည်။

မွေးမြူရေးသုတေသနဦးစီးဌာနအနေဖြင့် အမျိုးသားအဆင့် မွေးမြူရေးနှင့် ရေလုပ်ငန်း ဆိုင်ရာ သုတေသနစနစ်တည်ထောင်ပြီး၊ ကဏ္ဍအလိုက် သုတေသနဖွံ့ဖြိုးရေးလုပ်ငန်းများ တိုးမြှင့် ဆောင်ရွက်နိုင်ရန်၊ အစိုးရအဖွဲ့အစည်းများ၊ ကျွမ်းကျင်ပညာရှင်များ၊ အစိုးရမဟုတ်သည့် အဖွဲ့အစည်းများ၊ အရပ်ဘက် လူမှုအဖွဲ့အစည်းများနှင့် ပုဂ္ဂလိက ကဏ္ဍတို့မှ အားလုံး ပူးပေါင်းပါဝင်

ဆောင်ရွက်နိုင်သည့် နိုင်ငံတကာအဆင့်မီ သုတေသနအဖွဲ့အစည်းနှင့် အမျိုးသားအဆင့် သုတေသနနှင့် တိုးချဲ့ပညာပေးရေးစနစ်များ ထူထောင်၍ သုတေသနလုပ်ငန်းများ ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးဆောင်ရွက် နိုင်ရန်၊ စားနပ်ရိက္ခာဖူလုံရေး၊ အာဟာရ ပြည့်ဝရေးနှင့် အစားအစာဘေးအန္တရာယ်ကင်းရှင်းစေရန်

J

မွေးမြူရေးနှင့်ရေလုပ်ငန်းများ ပိုမို ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်လာစေရေးအတွက် လိုအပ်သော နည်းပညာရရှိရေး ကူညီဆောင်ရွက်ပေးရန် ရည်ရွယ်ဆောင်ရွက်သွားမည်ဖြစ်သည်။

ထို့အတူ မွေးမြူရေးနှင့် ရေလုပ်ငန်းထွက်ကုန်များကို အခြေခံပြီး တန်ဖိုးမြှင့်ကုန်ထုတ် လုပ်ငန်းများ ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်စေရေးနှင့် ထုတ်ကုန်ပစ္စည်းများ နိုင်ငံတကာဈေးကွက်တွင် ယှဉ်ပြိုင် နိုင်စွမ်းရှိစေရေးကို အားပေးကူညီဆောင်ရွက်နိုင်ရန် ပိုးမွှားရောဂါဆိုင်ရာ အန္တရာယ်ကင်းရှင်းရေး မွေးမြူထုတ်လုပ်မှု အလေ့အကျင့်ကောင်းများ ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်လာစေရန် တိရစ္ဆာန်သယံဇာတ မပြုန်းတီးရေးနှင့် အရင်းအမြစ်များ တိုးပွားရေး၊ ဒေသရေမြေရာသီဥတုနှင့် ကိုက်ညီသည့် မျိုးရိုးဗီဇရှိ တိရစ္ဆာန်များ ဖော်ထုတ်ထိန်းသိမ်းမွေးမြူရန်၊ သုတေသနနှင့် ပညာပေးလုပ်ငန်းများ ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက် လာစေရန်နှင့် လူ့စွမ်းအားအရင်းအမြစ်ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်လာစေရန် ရည်ရွယ်အကောင်အထည်ဖော် မည်ဖြစ်သည်။

ခေတ်မီနည်းပညာသုံးသုတေသနလုပ်ငန်းများ

ထို့ကဲ့သို့ ရည်ရွယ်အကောင်အထည်ဖော်မည့်လုပ်ငန်းများ အောင်မြင်မှုရှိစေရန်အတွက် ကဏ္ဍအလိုက် သုတေသနလုပ်ငန်းများဖြင့် ဆောင်ရွက်သွားမည်ဖြစ်သည်။ သုတေသနလုပ်ငန်းများ ဆောင်ရွက်ရာတွင် ဒေသအလိုက် စားနပ်ရိက္ခာဖူလုံရေးနှင့် အာဟာရပြည့်ဝသည့် မွေးမြူရေးနှင့် ရေလုပ်ငန်းထုတ်ကုန်ဆိုင်ရာ ရေရှည်တည်တံ့မည့် မွေးမြူရေးနှင့် ရေလုပ်ငန်းဆိုင်ရာ အစားအစာ သိပ္ပံဆိုင်ရာနည်းပညာနှင့် အရည်အသွေးမြင့်မားသည့် ထုတ်ကုန်များ ဖွံ့ဖြိုးရေးကွင်းဆက်ဆိုင်ရာ မွေးမြူစီးပွားရေးနှင့် လူမှုစီးပွားရေး ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးဆိုင်ရာ ကုန်နေရေနေတိရစ္ဆာန်မျိုးရိုးဗီဇနှင့် သဘာဝအရင်းအမြစ်များ ထိန်းသိမ်းခြင်းဆိုင်ရာ မျိုးမွေးမြူထိန်းသိမ်းခြင်း၊ မျိုးကောင်းမျိုးသန့် အသစ်များ ဖော်ထုတ်ခြင်းဆိုင်ရာ ဈေးကွက်ဝင်တန်ဖိုး မြှင့် တိရစ္ဆာန်ထွက်ပစ္စည်းများ ထုတ်လုပ်မှု ကွင်းဆက်ဆိုင်ရာ မွေးမြူရေးနှင့် ရေလုပ်ငန်းဆိုင်ရာ သုတေသနလုပ်ငန်းများ ဖွံ့ဖြိုးရေးနှင့် ဖြန့်ဝေခြင်း စသည့် သုတေသနလုပ်ငန်း (၈)ရပ်ဖြင့် ဦးတည်ဆောင်ရွက်သွားမည်ဖြစ်သည်။

မွေးမြူသူလက်ဝယ်သို့ နည်းပညာလွှဲပြောင်းခြင်း

မွေးမြူရေးသုတေသနဦးစီးဌာနအနေဖြင့် ဆောင်ရွက်သွားမည့် သုတေသနလုပ်ငန်းများ၏ ရလဒ်များကို မွေးမြူရေးလုပ်ကိုင်သူပြည်သူများထံ အသိပညာပေး နည်းပညာအဖြစ် ဖြန့်ဝေရန် အဓိကရည်ရွယ်ထားသည်။ သို့မှသာ နည်းပညာနှင့်သုတေသနရလဒ်များကို မွေးမြူသူများရရှိကာ ပြန်လည်ဖြန့်ဝေအသုံးချခြင်းဖြင့် မွေးမြူရေးနှင့် ရေလုပ်ငန်းကဏ္ဍ ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်လာမည်ဖြစ်သည်။

၃

ထို့ကြောင့် နည်းပညာနှင့် သုတေသနရလဒ်များကို မွေးမြူသူများသို့ လေ့ကျင့်သင်ကြား ပညာပေးဖြန့်ဝေပေးနိုင်ရန် ပြည်ထောင်စုနယ်မြေ(နေပြည်တော်)အပါအဝင် တိုင်းဒေသကြီး/ပြည်နယ် ကိုးခုတွင် အောက်ဖော်ပြပါ ကုန်းသတ္တဝါဆိုင်ရာ ဒေသသုတေသနစခန်း (၇)ခု၊ ရေသတ္တဝါဆိုင်ရာ ဒေသသုတေသနစခန်း(၇)ခု စုစုပေါင်း ဒေသဆိုင်ရာသုတေသနစခန်း (၁၄)ခုဖြင့် ဖြန့်ကြက် ဆောင်ရွက် သွားမည်ဖြစ်သည်။

ကုန်းသတ္တဝါဆိုင်ရာသုတေသနစခန်းများ

- (၁) အပူပိုင်းဒေသ စားမြုံ့ပြန်သတ္တဝါ (ကျွဲ၊ နွား) သုတေသနစခန်း (ပွင့်ဖြူမြို့နယ်၊ မကွေးတိုင်းဒေသကြီး)၊
- (၂) အပူပိုင်းဒေသ စားမြုံ့ပြန်သတ္တဝါ အသားစားနွား၊နို့စားနွား သုတေသနစခန်း (ပျော်ဘွယ်မြို့နယ်၊ မန္တလေးတိုင်းဒေသကြီး)၊
- (၃) အပူပိုင်းဒေသ စားမြုံ့ပြန်သတ္တဝါ (ကျွဲ၊ နွား၊ သိုး၊ ဆိတ်) သုတေသနစခန်း (မြိုင်မြို့နယ်၊ မကွေးတိုင်းဒေသကြီး)၊
- (၄) အအေးပိုင်းဒေသ စားမြုံ့ပြန်သတ္တဝါ (ကျွဲ၊ နွား၊ သိုး၊ ဆိတ်) သုတေသနစခန်း (ဆီဆိုင်မြို့နယ်၊ ရှမ်းပြည်နယ်)၊
- (၅) မိုးများရပ်ဝန်းဒေသ ဝက်၊ ကြက်နှင့် ဘဲမျိုးများ (ကြက်၊ ကြက်ဆင်၊ ငုံး၊ ဘဲငန်း၊ မန်ဒါလီ) သုတေသနစခန်း (ဘုရားကြီးမြို့၊ ပဲခူးမြို့နယ်၊ ပဲခူးတိုင်းဒေသကြီး)၊
- (၆) အအေးပိုင်းဒေသ မြင်း၊ မြည်း၊ လား သုတေသနစခန်း (တောင်ခမ်း၊ နောင်ချိုမြို့နယ်၊ ရှမ်းပြည်နယ်)၊

(၇) အပူပိုင်းဒေသ ပျား၊ နွားနောက်၊ မြင်း၊ အိမ်မွေးတိရစ္ဆာန်နှင့် တောရိုင်းတိရစ္ဆာန် သုတေသနစခန်း (ရွှေမြို့၊ တပ်ကုန်းမြို့နယ်၊ နေပြည်တော်)၊

ရေသတ္တဝါဆိုင်ရာ သုတေသနစခန်း

- (၁) ရေချို ငါးသုတေသနစခန်း (မန္တလေး၊ မန္တလေးတိုင်းဒေသကြီး)၊
- (၂) ရေချို ငါးသုတေသနစခန်း (ပန်းတနော်၊ ဧရာဝတီတိုင်းဒေသကြီး)၊
- (၃) ရေချို/ရေငန် ပုစွန်သုတေသနစခန်း (ချောင်းသာ၊ ဧရာဝတီတိုင်းဒေသကြီး)၊
- (၄) ရေငန် ငါးသုတေသနစခန်း (ကျွန်းစုမြို့၊ တနင်္သာရီတိုင်းဒေသကြီး)၊
- (၅) ရေငန်ပုစွန်သုတေသနစခန်း (ဝမော်၊ လောင်းလုံမြို့နယ်၊ တနင်္သာရီတိုင်းဒေသကြီး)၊

၄

- (၆) ရေငန် ငါး/ပုစွန်သုတေသနစခန်း (သံတွဲမြို့နယ်၊ ရခိုင်ပြည်နယ်)၊
- (၇) အအေးပိုင်း ငါးသုတေသနစခန်း (ပူတာအိုမြို့၊ ကချင်ပြည်နယ်)။

မွေးမြူရေးသုတေသနဦးစီးဌာနကို ဖွဲ့စည်း၍ သုတေသနလုပ်ငန်းများဆောင်ရွက်ခြင်းဖြင့် မွေးမြူရေးနှင့် ရေလုပ်ငန်းကဏ္ဍအတွက် အဓိကလိုအပ်ချက်များဖြစ်သည့် မျိုးကောင်းမျိုးသန့် ထုတ်လုပ်ပေးနိုင်ခြင်း၊ မျိုးစစ်များ ထိန်းသိမ်း၍ မျိုးပွားပေးနိုင်ခြင်းများ ဆောင်ရွက်နိုင်မည့် အပြင် ရောဂါများ ကြိုတင်ကာကွယ်ခြင်းနှင့် ကုသခြင်းဆိုင်ရာ လက်တွေ့အသုံးပြုနိုင်သော နည်းပညာများကို ပြည်သူလူထုကြားသို့ ဖြန့်ဝေပေးနိုင်မည်ဖြစ်သည်။

ထို့ပြင် တိရစ္ဆာန်အစာနှင့် ဆေးဝါးများ၏ အရည်အသွေးနှင့် စံချိန်စံညွှန်းကို စနစ်တကျ သုတေသနပြု စမ်းသပ်နိုင်မည်ဖြစ်ပြီး ပြည်တွင်း၊ ပြည်ပအဖွဲ့အစည်းများနှင့် ပူးပေါင်း၍ နိုင်ငံတကာ အဆင့်မီသုတေသနလုပ်ငန်းများဆောင်ရွက်ကာ စားနပ်ရိက္ခာဖူလုံရေးနှင့် အစားအသောက် ဘေးအန္တရာယ်ကင်းရှင်းရေးလုပ်ငန်းများကို အထောက်အကူပြုနိုင်မည် ဖြစ်သည်။

ထို့ကြောင့် မွေးမြူရေးသုတေသနဌာနဖွင့်လှစ်နိုင်ခြင်းသည် မြန်မာနိုင်ငံ၏ မွေးမြူရေး နှင့်ရေလုပ်ငန်း ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးအတွက် သမိုင်းမော်ကွန်းသစ် တစ်ခုရေးထိုးလိုက်ခြင်းပင် ဖြစ်သည်။ မွေးမြူရေးသုတေသနလုပ်ငန်းများ ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်လာသည်နှင့်အမျှ နိုင်ငံ၏ မွေးမြူရေးနှင့် ရေလုပ်ငန်းကဏ္ဍ ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်လာပြီး မွေးမြူရေးနှင့် ရေလုပ်ငန်းထွက်ကုန် ပစ္စည်းများမှ ပြည်တွင်းတစ်ဦးချင်း အသား/ငါး/နို့/ဥ စားသုံးနှုန်းများ ဖူလုံလာစေမည်ဖြစ်

သည်။ ပြည်တွင်းစားသုံးမှုမှ ပိုလျှံသည်များကို ပြည်ပတင်ပို့နိုင်ခြင်းဖြင့် မွေးမြူရေးနှင့် ရေလုပ်ငန်းမှ နိုင်ငံသားတစ်ဦးချင်း ဝင်ငွေတိုးတက်လာစေမည်ဖြစ်ပါကြောင်း တင်ပြလိုက်ရပါသည်။

မောင်ထွန်း(လူထုကျန်းမာ)